

Stichting
Pensioenfonds voor de Woningcorporaties

Beleid voor verantwoord beleggen

Inhoudsopgave

1. Doel van verantwoord beleggen	3
2. De pijlers van het beleid voor verantwoord beleggen	3
3. Integratie in alle beleggingsprocessen en in de gehele portefeuille	4
4. Verantwoord beleggen en aanbestedingsbeleid	5
5. Communicatie en verantwoord beleggen.....	5

Beleid voor verantwoord beleggen

Verantwoord beleggen is een belangrijk onderdeel van onze beleggingsfilosofie als institutionele belegger en een integraal onderdeel van de beleggingsbeginselen. Wij zijn ervan overtuigd dat verantwoorde investeringsbeslissingen gemaakt kunnen worden door systematisch ESG-aspecten te betrekken in onze beleggingsprocessen en rekening te houden met een positieve bijdrage van de investering aan een duurzame samenleving (financieel **plus** duurzaamheidsrendement). ESG-aspecten zijn overwegingen van milieu (Environmental), sociale (Social) en bestuurlijke (Governance) aard. Het vermogensbeheer en de uitvoering van het beleid voor verantwoord beleggen hebben we uitbesteed.

1. Doel van verantwoord beleggen

Verantwoord beleggen is voor ons een manier om binnen het nagestreefde risico- en rendementsprofiel van de portefeuille bij te dragen aan duurzame ontwikkeling. Verantwoord beleggen dient een integraal onderdeel te zijn van prudent lange termijn beleggingsbeleid en is een fiduciaire plicht. Daarom willen we dat onze vermogensbeheerder in het beleggingsproces niet alleen let op de financiële prestaties maar ook op de manier waarop bedrijven omgaan met het thema duurzaamheid, met het beloningsbeleid en hoe zij omgaan met hun aandeelhouders. Ook willen wij dat onze vermogensbeheerder kijkt naar ecologische uitdagingen als klimaatverandering en aantasting van de biodiversiteit. Daarnaast willen we nagaan hoe gedrag van bedrijven mensenrechten en kinderarbeid beïnvloedt. Ook willen we dat bedrijven bewust worden gemaakt over hoe hun handelen plaatselijke gemeenschappen raakt. Als lange termijn belegger willen wij ook investeren in bedrijven die naast een gezond financieel rendement ook zichtbaar bijdragen aan een duurzame samenleving.

Het beleid van SPW voor verantwoord beleggen heeft dan ook als doelstelling:

Bijdragen aan een duurzame samenleving in het algemeen en die van onze deelnemers in het bijzonder. Een en ander passend binnen het uitgangspunt van de fiduciaire verantwoordelijkheid van SPW. Het beleid past ook bij de missie, visie en strategie van SPW, omdat wij meer willen betekenen voor onze deelnemers dan het zijn van de technische uitvoerder van de regeling. Het dient een integraal onderdeel te zijn van de normen en waarden van SPW ("zo zijn onze manieren"). Het beleid voor verantwoord beleggen moet bijdragen aan het verder verbeteren van de identiteit van SPW en de binding met de deelnemers en het vertrouwen dat zij in het pensioenfonds hebben.

We zijn ervan overtuigd veel te kunnen bereiken door als aandeelhouder bedrijven te blijven uitdagen om hun duurzaamheidprestaties te verbeteren en in bedrijven te investeren die naast het vereiste verwachte financieel rendement ook zichtbaar bijdragen (impact) aan een duurzame samenleving. Het aangaan van een dialoog met bedrijven (engagement) kan tot verandering leiden. We vinden het dan ook belangrijk dat onze vermogensbeheerder veel aandacht aan engagement besteedt. Samenvattend geldt dit ook voor het beleid richting overheden en andere instanties.

2. De pijlers van het beleid voor verantwoord beleggen

Het beleid voor verantwoord beleggen van SPW is gebaseerd op een aantal belangrijke pijlers. Navolgend de belangrijkste pijlers.

1. **Verantwoord beleggen is een integraal onderdeel van het beleggingsproces van SPW.** Aandeelhoudersrechten, milieu- en sociale aspecten wegen zwaar mee in onze investeringsbeslissingen. Beleggingen moeten een goede score halen op het terrein van ESG-criteria. Bedrijven die daaraan niet voldoen, worden in principe niet toegelaten tot de beleggingsportefeuille tenzij er door middel van dialoog met het bedrijf concrete duurzaamheidsverbeteringen kunnen worden gerealiseerd (insluitingsbeleid).

2. **We vinden belangrijk dat de dialoog wordt aangegaan met bedrijven** om duurzaamheid en goed bedrijfsbestuur te realiseren. In gesprekken met bedrijven wordt duidelijk gemaakt welke normen wij hanteren op het gebied van duurzaamheid en aandeelhoudersrechten. Samenwerking met andere beleggers kan effectief zijn om onze boodschap kracht bij te zetten.
3. **Wij streven ernaar de CO2-voetafdruk van de portefeuille in 2020 per geïnvesteerde euro met 25% te verlagen** ten opzichte van de CO2 voetafdruk in 2015.
4. **We verwachten van bedrijven dat zij handelen met respect voor de uitgangspunten van de VN Global Compact** en de richtlijnen voor multinationals inzake duurzaam ondernemen van de OESO. In de VN Global Compact zijn de minimale normen voor bedrijven samengevat op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en corruptie. We willen dat onze vermogensbeheerder onze beleggingen verkoopt als de dialoog niet leidt tot verbetering.
5. **We willen uiteraard niet beleggen in producten die verboden zijn volgens de Nederlandse wet of internationale regelgeving.** Dit betekent dat wij niet investeren in bedrijven die direct betrokken zijn bij de productie van landmijnen, clustermunitie, afvuursystemen hiervoor en in chemische of biologische wapens.
6. **Na zorgvuldige afweging van onder andere de schadelijke gevolgen voor de samenleving beleggen we niet in tabaksbedrijven en bedrijven die kernwapens produceren of specifieke, essentiële onderdelen daarvan.** In de toekomst worden mogelijk ook andere producten op dezelfde wijze beoordeeld.
7. **We investeren niet in staatsobligaties van landen waarvoor een VN-veiligheidsraad wapenembargo van kracht is.** De VN legt deze embargo's op als handhavingsmaatregel teneinde schendingen van het internationale recht of mensenrechten te veroordelen. We willen criteria gaan toepassen om beleggingen in staatsobligaties van landen te toetsen op mensenrechten criteria.
8. **We gebruiken actief onze rechten als aandeelhouder.** Onze vermogensbeheerder stemt op de aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin we beleggen en wel zodanig en waar relevant dat het ons beleid ondersteunt. Ons stemgedrag is te raadplegen via deze link.
9. **We zijn actief op zoek naar aantrekkelijke beleggingen die duurzaamheid bevorderen.** Bij onze beleggingen richten wij ons meer en meer op de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen die in 2015 zijn vastgelegd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Wij willen daarbij een extra accent leggen op de navolgende VN ontwikkelingsdoelen of Sustainable Development Goals (SDGs):
 - Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (SDG #7);
 - Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (SDG #11);
 - Aanpak klimaatverandering (SDG #13); en
 - Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (SDG #15).
 We zijn momenteel aan het onderzoeken op welke wijze deze accenten in onze portefeuille geïmplementeerd kunnen worden.
10. **We ondersteunen nationaal en internationaal betrouwbare regelgeving om duurzaamheid en goed bedrijfsbestuur te verankeren.** Stabiele financiële markten zijn een belangrijke randvoorwaarde. Wij houden hier bij de keuze van onze vermogensbeheerder rekening mee.
11. **We zoeken samenwerking met andere beleggers** om het effect van ons beleid voor verantwoord beleggen te vergroten. Zo zijn we lid van PRI (Principles for Responsible Investing) en maakt onze vermogensbeheerder onder andere deel uit van het ICGN (International Corporate Governance Network).
12. **We zijn trots op ons beleid voor verantwoord beleggen en verwachten daarmee actief bij te dragen aan duurzaamheid en goed bedrijfsbestuur.** We leggen daar periodiek verantwoording over af aan onze deelnemers. Ook zullen we de dialoog hierover met onze deelnemers regelmatig aangaan en zullen regelmatig het draagvlak bij hen voor ons beleid voor verantwoord beleggen toetsen.

3. Integratie in alle beleggingsprocessen en in de gehele portefeuille

In het (Strategisch) Beleggingsbeleid is onder andere vastgelegd op welke wijze het vermogen is verdeeld naar verschillende beleggingscategorieën zoals aandelen, obligaties en vastgoed. Ons beleid voor verantwoord beleggen is integraal onderdeel van het (Strategisch) Beleggingsbeleid en omvat alle beleggingscategorieën in onze portefeuille. Voor alle categorieën waarin wij beleggen moet zichtbaar gemaakt kunnen worden op welke wijze ESG-aspecten in het beleggingsproces geïntegreerd worden. We hebben dit vastgelegd in onze afspraken met onze vermogensbeheerder en monitoren dit via de

rapportages van de vermogensbeheerder. Daarnaast maken we gebruik van externe informatie van gespecialiseerde onderzoeksinstellingen, niet-gouvernementele organisaties en andere bronnen.

4. Verantwoord beleggen en uitbestedingsbeleid

Het vermogensbeheer en de uitvoering van het verantwoord beleggen beleid voeren wij niet zelf uit maar hebben dit uitbesteed. Bij het selectiebeleid wegen wij het beleid met betrekking tot verantwoord beleggen van de te selecteren vermogensbeheerder mee bij de te maken keuze. Het (beleggings)beleid van de vermogensbeheerder zal aantoonbaar passend moeten zijn bij de doelen en pijlers van ons beleid voor verantwoord beleggen. Ook worden eisen gesteld aan monitoring en rapportage inzake het beleid. We verwachten van een beheerder een proactieve visie op ESG-beleid en concrete en (meetbare) resultaten om binnen de gewenste risico-rendementsverhoudingen, duurzame (impact) investeringen te selecteren.

Wij erkennen dat andere overwegingen dan het beleid voor verantwoord beleggen bij de selectie c.q. handhaving van vermogensbeheerders een zodanige rol kunnen spelen dat niet maximaal kan worden voldaan aan de hoge eisen die wij stellen in dit kader. We zullen dat in onze communicatie goed uitleggen (comply or explain). In die gevallen maken we een gap-analyse en op basis daarvan een permanente dialoog voeren met de vermogensbeheerder(s) om verbeteringen te realiseren. In de periodieke evaluatie van de vermogensbeheerder(s) wordt verantwoord beleggen (en veranderingen in het beleid en uitvoering daarvan) als één van de beoordelingscriteria meegenomen.

5. Communicatie en verantwoord beleggen

Wij willen uitdragen dat we een actief beleid voor verantwoord beleggen voorstaan, dat wij bij onze beleggingen rekening houden met deze facetten en tevens oog hebben voor een duurzame samenleving voor huidige en toekomstige deelnemers. Daarnaast herkennen wij dat verantwoord beleggen een begrip is dat in de loop der tijd aan maatschappelijke veranderingen onderhevig is en dat wij vanuit onze fiduciaire plicht een prudent beleggingsbeleid moeten voeren. Een goede communicatie over ons beleid in deze en toetsing of hiervoor voldoende draagvlak is bij de deelnemers, is dan ook een vereiste. Daartoe ondernemen wij onder meer de volgende activiteiten:

1. In de 3-jaarlijkse cyclus van het Strategisch Beleggingsbeleid vindt tevens een herijking van het beleid voor verantwoord beleggen plaats;
2. Jaarlijks publiceren wij een Verslag Verantwoord Beleggen waarin wordt uitgelegd hoe wij in het betreffende jaar met verantwoord beleggen zijn omgegaan;
3. In de contacten met deelnemers via panels en klanttevredenheidsonderzoeken doen we specifiek uitvraag naar (aspecten van) het beleid voor verantwoord beleggen.